

АЛБЕРТ ГУРУЛЕВ

ЗАВИСТ

Превод от руски: Воля Драгомирецкая, 1979

chitanka.info

Денят бавно гасне. Небето не е вече така синьо, така дълбоко; то избледнява, става по-плътно, отпуска се по-близо до земята. Не се раждат нови багри. Слънцето, до неотдавна ослепително бяло, започва да расте, да почервява. Краищата на облаците започват да стават червени, топли, в леко розово е оцветена и водата. Сега вече скоро, още малко, и от далечните простори, от червената вечерна светлина, ще се появят патиците. Те ще долетят внезапно, стремително, със свистенето на косите си крила.

Днес се открива ловният сезон. И аз, както всяка година напоследък, по това време отново съм тук, на Братско море, при своя приятел от университета Валентин. Ще стрелям от мъничко крайбрежно островче. Островчето е почти голо, но на един от стръмните му склонове растат няколко клонести борчета, сред тях човек може да се скрие от зорките очи на старите патици. Пушката ми отдавна е заредена. Пръстите са на спусъците. По вцепенените от напрежение крака лаят тръпки.

Патиците излетяха. Летят. Ето ги, далеч над тихото море. Летят ниско, до самата вода, но не се насочват към мен. Напразно се крия всред борчетата, те не летят към мен.

И отново продължително, напрегнато очакване.

Някъде встрани от мен глухо един след друг се чуват изстрелите на еднокалибрена двуцевка. И сърцето ми се пълни със завист към щастливеца. Ето на, какво неподходящо място съм избрал. Пък се канех да се настаня на гористия нос — точно на онова място, където изгърмя двуцевката. Ама че не ми върви...

Над главата ми свистят криле. Въртя си главата. Къде са? Ама къде са? Ето ято патици. Отлетя, вече е далеч. И макар ясно и трезво да съзнавам, че патиците са извън обсега на изстрела, стрелям след тях. По въздуха. На халос. И сърцето ми замира: ами ако някоя патица е улучена и преобръщайки се, цамбурне във водата? И като не успявам да се сдържа, стрелям пак. Спомням си гръмналата преди малко двуцевка. При съседа от носа сега е тихо. Е, какво пък, нека и той ми завиди.

Чувам далечния глас на Валентин:

— Има ли, няма ли?

Аха, и Валентин нервничи. Крещя нещо като „о-е“, разчитайки, че той нищо няма да разбере и няма да се реши да вика отново: могат

да долетят патици.

Но той от мъка вика:

— Има ли?

— О-е! — отговарям пак.

И отново тишина. Дълга, мъчителна. И все пак какво черно чувство е завистта. И хората по никакъв начин не могат да се избавят от нея. И Валентин... А е интелгент, педагог. Приятел. А ето — завист... Трябва да ви учат!

И вече специално за Валентин и за оня, съседа, стрелям от двете цеви, едно след друго.

Успокоен, чакам завистливите викове на Валентин, но той мълчи. Точно така, мисля си, така ви се пада. И изведнъж — изстрел. Един. И след няколко дълги секунди — друг. Сто на сто, Валка е ударил патица. А с втория изстрел я е доубил. Първият изстрел — когато е летяла, а вторият — по ранената патица, паднала във водата.

— Има ли? — напрегайки гърлото си, крещя аз.

Но Валентин мълчи. Той сега сигурно измъква патицата от водата. Затова мълчи.

Иска ми се да изтичам до Валентин, да погледна улова му, но от това дяволско островче не можеш да избягаш: до брега не е чак толкова далеч, но проливчето е дълбоко и водата — студена, есенна. А лодката е при Валка.

— Има ли? — викам отново.

Валентин отговаря нещо, но не мога да разбера думите му.

— Какво-о-? — На мен чак врагът ми се вдървява от викане. И отново отговорът не може да се разбере.

„Ето на. — Мисля си с тъжна обида. — Няма човешки да отговори. Остави ме на този проклет остров, а той самият бие патици. Почакай, почакай! — все повече се разпалвам аз. — Сега ти ще повикаш, а аз ще послушам. Вдигам цевите към небето и дръпвам спусъците. «Ах! А-ахх!» — откликват водата и гората. И стреляйки (не, още преди изстрела, но пръстите вече не можеш ги спря!), виждам как към островчето вече съвсем близо до мене, на двадесетина метра, летят патици. От изстрела те литват право нагоре, а аз тършувам в колана и с мъка изтръгвам натъпканите патрони в тесните гнезда на патрондаша.“

„Няма човешки да отговори — мисля аз за Валентин и отново започвам да се ядосвам. Ако беше отговорил, както трябва, мигар щях да стрелям във въздуха? И патиците изпуснах. А щях да ги улуча. От дясната цев една, когато тя прелита край мене, а от лявата — втора, ще стрелям след нея, след като е вече прелетяла над мен. Сигурно щях да ги улуча.“

А в отговор на моите изстрели Валентин мълчи.

Двоумя се да гръмна ли пак, но виждам: към мен като на сън, като в забавен филм, плува по синия въздух ято патици. И още преди да съм вдигнал пушката, знаей, че ще улуча патица. Непременно ще улуча. Насочвам пушката, дърпам спусък. Не усещам ритането на двуцевката, но една от патиците, сякаш се е блъснала в невидима преграда, се преобръща във въздуха и тежко се плъосва в плътната вода.

Ятото рязко поема към морето и веднага остава извън обсега на изстрела. Но аз не съжалявам: моята патица е във водата. Ето я, моята патица, убита във въздуха, лежи върху водата. Във въздуха убита, а не както и да е. Тя едва се полюлява от лекото вълнение и ветрецьт бавно я носи към моя остров. Ако пък отmine, също не е беда: ще се стъмни и Валентин ще докара лодката. Сега, ако той извика, знаей какво да му отговоря. И ще му отговоря с удоволствие.

И вече уверено очаквам нови ята патици. И сам си казвам, че няма да се вълнувам и да бързам: ще оставя патицата да се приближи на разстояние един изстрел, по-точно ще я оставя да прелети над мене, а след това ще стрелям след нея, като се прицеля добре.

Но внезапно ми се появяват нови грижи: моята патица се съживи. Вдигна си главата, оглежда се. И явно няма намерение да плува към мене.

Не, няма да я бъде. Тъкмо неподвижна цел със сигурност ще улуча. Вдигам пушката и стрелям. Сачмите бият по водата. Но самата патица я няма на повърхността. Тя изчезна, гмурна се за някакви си части от секундата, преди сачменият заряд да удари по водата. След няколко дълги мига патицата изплува — цяла, невредима.

Бързо стрелям от втората цев. Патицата отново изчезва за миг, сачмите набръчкват гъстата вода. Това вече е дявол знае какво. Припряно вкарвам нови патрони в цевите. Ами че още малко — и моята патица ще отплува и иди я гони тогава. Подскача, люлее се

мушката на двуцевката, изстрелите цепят въздуха, закипява водата под града от сачми.

Бъркам с ръка в патрондаша и замирам: останал е само последният патрон. Последен патрон! В лагера ни има много, но у мене това е последният.

А патицата е невредима. Макар че не, чакай. Изглежда, някаква случайна сачма я е засегнала. Когато натискам спусъка, тя се опитва, но не може да се гмурне, и изстрелът достига целта. Подгонвана от ветреца, тя едва забележимо плува към моя остров.

Край! Сега не трябва да замирам в очакване и да оглеждам избледняващата далечина за ята от патици. Все едно, няма с какво да стрелям. Ще се измъкна от укритието, ще седна на боровия дънер, изхвърлен от вълните, ще пуша и спокойно ще гледам вечерното море.

Запалвам цигара, гледам как плува и чезне в чистия въздух тютюневият дим, и си мисля, че ми е добре и че съм спокоен и че съм си свършил работата: изстрелях си патроните, сдобих се с патица. Подсмивайки се, спомням си одевешните си и тия на Валентин викове и съжалявам малко за безсмислената, от завист стрелба. Довечера ще се посмеем край огъня.

Но свистят криле, появява се ято патици — и отива по дяволите цялата ми благодет. Хващам пушката, но си спомням, че е празна, и ми се иска да я строша, да я направя на трески... А патиците летят близко — едри диви патици. Това са най-хубавите, най-едри патици от тия, които видях през днешната вечер.

Мъчението ми обаче не свършва с това. Изсвистя с криле и безстрашно се плъосна във водата недалеч от моя остров самотен паток. Той, види се, славно е прекарал днешния ден. Сит и доволен, се гмурка на плиткото, оправя си перата.

Ровя в джобовете си, търся макар и един забутан патрон, но не намирам.

Стрелят Валентин и оня непознат от горския нос. А аз, зашеметен, смазан от случилото се, седя на острова и гледам как от розовата грамада на залеза прииждат ята патици.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.